

Un món feliç d'Aldous Huxley

21 d'abril 2026

Aldous Huxley neix a Godalming, vora Londres, el 1894 en una família de sòlida tradició intel·lectual, i mort a Los Angeles el 1963.

Es va educar en la prestigiosa escola britànica Eton i més tard es gradua en literatura anglesa en el Balliol College d'Oxford.

Als 16 anys pateix una malaltia ocular que el deixa quasi cec. Aprèn a llegir i tocar el piano amb el sistema Braille. Recupera la vista, però li queda una visió limitada. El 1942 va publicar *L'art de veure* sobre els seus esforços per recuperar la vista.

Va treballar en prestigioses revistes com articulista i com a crític d'art.

Les seves primeres publicacions van ser col·leccions de versos, entre elles *The Burning Wheel* (1916), *Jonah* (1917) i *Leda* (1920). Cap d'elles publicades en castellà.

El 1920 publica la seva primera obra en prosa *Limbo*, un llibre de contes. Més tard escriu altres llibres de contes: *La envoltura humana*, *Mi tío Spancer*, *Dos o tres gracias* i *Fogonazos*.

El 1921 publica la seva primera novel·la *Els escàndols de Crome* que era una crítica dels ambients intel·lectuals, però, per contra, va obtenir una sòlida reputació com a escriptor.

Huxley va viatjar constantment amb la seva dona, tant per Europa com per Estats Units, Amèrica i l'Índia. Va residir a Itàlia, on va escriure una de les seves novel·les exitoses: *Contrapunt* el 1928.

El 1932 publica *Un món feliç*, el llibre que el va fer més famós per la seva visió futurista i pessimista del món, on mostra una societat regida tant pel condicionament psicològic com per un sistema immutable de castes.

El 1936 escriu *Cec a Gaza* de caràcter autobiogràfic, en que es desenvolupa la contraposició entre intel·lecte i sexe.

Després comença la seva "època mística", s'acosta a la literatura religiosa de l'Índia. El 1944 surt a la llum *El temps s'ha d'aturar* inspirat en un llibre tibetà. El 1946 divulga una col·lecció comentada de textos místics *La Filosofia perenne*, on contraposa l'espiritualitat mística amb la tècnica i pragmatisme moderns.

El 1948 publica *Mono y esencia*, prosa intel·lectual que va influir en diversos escriptors de l'època.

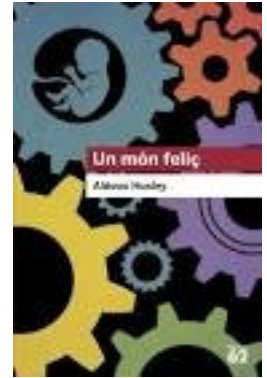
El 1954 escriu *Las puertas de la percepción*, tracta de les experiències amb les drogues.

A part de ser considerat uns dels iniciadors de la "psicodèlia" per les seves meditacions relacionades amb les experiències amb mezcaltina i LSD, Huxley va ser el portaveu de la classe intel·lectual de la primera meitat del s. XX.

PARLEM DE L'OBRA

Oh, meravellós nou món!

El títol original de la de la novel·la *Un món feliç* és *Brave New World*. Amb aquesta utilització irònica del títol que Huxley manlleua de l'obra de Shakespeare *La tempestat*, i amb els versos que el personatge del Salvatge també cita en més d'un capítol, "*Quantes i que belles criatures hi ha ací/ Quina formosa humanitat/ Oh meravellós nou món on viuen persones com aquestes*". L'autor ja ens informa que no només tenim a les mans una obra menor de fantasia evasiva (futurista) sinó que també vol inscriure's dins de la tradició de la gran literatura, que com altres comèdies fantàstiques: *La tempestat*, *Un somni d'una nit de Sant Joan*, entre d'altres, amb mags i prodigis, no deixa de radiografiar la naturalesa humana. I, encara que no vulgui entrar en el que més tard anomenarem gènere de "Ciència ficció". En fa una sòlida reflexió sobre els reptes presents i les perspectives futures de la humanitat, **enquadrant-se en la tradició de la literatura distòpica (utopia negativa)**; Huxley no pretén només que veiem aquesta visió del món negativa, sinó posar-nos en alerta dels dos problemes bàsics de la humanitat, que més el preocupen: la superpoblació i la superorganització, dues qüestions estretament vinculades.

Cal situar la publicació d'*Un món feliç* el 1932. Després de la crisi econòmica del 1929, a Alemanya el nazisme havia experimentat un ascens vertiginós amb el triomf a les urnes el 1930 del seu programa elemental i primari d'antisemitisme, superioritat de la raça ària i sotmetiment incondicional de l'individu a la comunitat. A la Unió Soviètica, mort Lenin el 1924. (* recordeu que la protagonista femenina és diu Lenina) Stalin assoleix el càrrec amb el domini de la seva casta privilegiada i destrucció de la democràcia obrera i de la llibertat de discussió. També a Itàlia hi havia règims totalitaris (Mussolini), i a Portugal (Estado Novo d'Oliveira Salazar el 1932). A Espanya el 1930 mor el dictador Primo de Ribera i el succeeix el seu fill José A. Primo de Ribera fundador de la Falange. Huxley descriu un futur en què, després de la guerra de Nou Anys i el gran col·lapse econòmic, calia escollir entre govern mundial o destrucció; el liberalisme democràtic ha estat esclafat. Per això el seu projecte d'elaborar una nova humanitat pobladora del món feliç ha de començar per la genètica. El programa servirà per a controlar el nombre de la població, però sobretot les seves característiques: es produiran els individus necessaris de cada casta per a cobrir les necessitats del sistema.

Resumint: Aldous Huxley, dibuixa una societat aparentment perfecta, sense dolor, sostinguda sobre la manipulació genètica, l'esport i el joc, com a entreteniment de masses, la divisió en castes i el consum constant. La felicitat es obligatòria i pensar o sentir diferent esdevé un problema. El consumisme actual i l'obligació de mostrar-se a les xarxes en estat de felicitat constant que sembla que, avui dia, s'han autoimposat milions d'usuaris a Instagram amb milions d'usuaris. La cultura se substitueix per pantalles grans a les cases mirant sèries i partits de futbol.

Un llibre imprescindible i premonitori, que té infinites lectures.